

LADISLAV ZIBURA

VŠECHNY CESTY,
KAM JSEM VZAL RODINU

Kniha
Zlín

Všechny cesty, kam jsem vzal rodinu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

≡ KNIHA ZLIN

Ladislav Zibura

Všechny cesty, kam jsem vzal rodinu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Kniha

Prales

Pěstička

Himálaj

Sikerei

Orangutan

Světlo

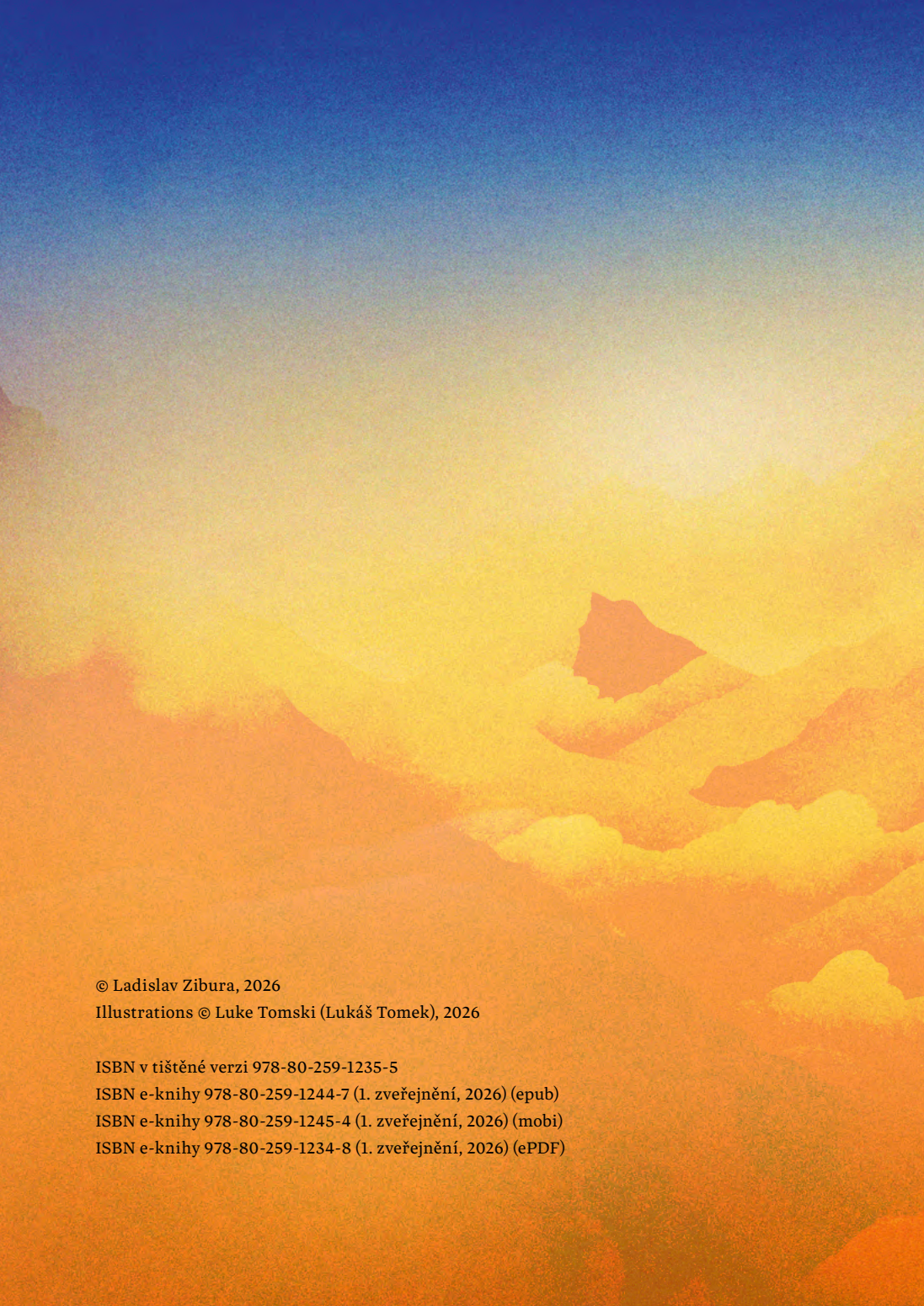
Poušť

Zlín

LADISLAV
ZIBURA

VŠECHNY CESTY,
KAM JSEM VZAL RODINU

Kniha
Zlín

© Ladislav Zibura, 2026

Illustrations © Luke Tomski (Lukáš Tomek), 2026

ISBN v tištěné verzi 978-80-259-1235-5

ISBN e-knihy 978-80-259-1244-7 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-259-1245-4 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-259-1234-8 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

**S RODINOU KOLEM
ANNAPURNY**

Nepál

50 km

Sny se rodí v posteli

Když se mě někdo ptá, co ve mně probudilo sny o cestování, opakuji vždycky totéž. Byl to můj táta, který mi četl před spaním. Už ve dvou letech jsem vedle něj ležel v posteli, zapřený o své drobné lokty, a očima hlтал černobílé ilustrace plné pralesů, lvů a zaoceánských lodí. Táta mi k nim jako živá audiokniha četl texty Julese Vernea, Jaroslava Foglara či Františka Běhouňka. Pohádkovou knížku mi za celé dětství přečetl jedinou a ještě mi kladl na srdce, ať o tom ve školce nikomu neříkám. Tou knihou byl *Neználek ve Slunečném městě* a já své mlčení prolamuji teprve teď.

Až donedávna jsem si myslel, že za čtením dobrodružných příběhů stál nějaký tátův hlubší plán. Že ze mě chtěl vychovat mladého dobrodruha, který se vydá na místa, kam jeho generace nemohla. Znovu se ale ukázalo, že jenom podceňuji jeho pragmatičnost. „Dobrodružné knihy jsem ti četl proto, že mě pohádky nebavily,“ vysvětlil mi nedávno.

Mohl jsem se tomu jenom zasmát. Byl to ten stejný otec, který mě nechal pokřtít, i když sám do kostela nechodí. Když jsem se ho v dospělosti zeptal, proč to udělal, důvod vypálil okamžitě. „Kdyby Bůh náhodou existoval, mohlo by se ti to hodit.“

Stalo se to tedy spíše omylem, každopádně moje první dětské představy a sny formovaly právě dobrodružné knihy. Díky mořeplavcům Františka Běhouňka už od dvou let miluji plavbu na lodi, kvůli pravěkým lovcům Eduarda Štorcha se zase od čtyř let bojím smrti. Díky Jaroslavu

Foglarovi jsem už první přátelství ve školce bral jako závazek na věčné časy. A díky Marku Twainovi jsem věděl, že dětství je jen dlouhé čekání na to, až člověk bude moci konečně vypadnout z domova.

Celý můj život je příběhem neúcty k autoritám a touhy po svobodě pirátských rozměrů. Rodiče to naštěstí brzy pochopili a nikdy se mi nesnažili cokoli zakazovat, protože věděli, že by se to stejně nesetkalo s úspěchem. Namísto toho mě vždycky podporovali a vycházeli mi vstříc. Díky tomu jsem je nikdy nezařadil do kolonky nenáviděných autorit a vnímal je spíš jako spolubydlící.

Při jedné z výprav, které jsem si jako dítě vysnil, jsem dokonce počítal s jejich aktivní účastí. Inspirovala mě k ní kniha *Švýcarský Robinson* od Johanna Davida Wyse. Vy tohle dílo z počátku 19. století nejspíš neznáte, já ho ale zbožňoval. A nebyl jsem sám; knihu si prý jako dítě zamiloval dokonce i Jules Verne. Vůbec bych se nedivil, kdyby mu ji táta četl před spaním.

Wyssův příběh je klasickou robinsonádou s jedním neobvyklým prvkem – na ostrově ztroskotá otec, matka a čtyři synové. To je tolik trosečníků, že se v pátek musejí bát chodit ven. A taky víc dobrodružství, než obvyklou rodinu potká za celý život, což dráždilo mou fantazii.

Už od malička jsem si říkal, že bych se svými rodiči rád zažil něco podobného. Tahle představa se mnou přežila i pubertu a jako dobrý nápad mi připadala ještě v dospělosti. Jen jsem ji lehce upravil a rozhodl se oželeť motiv ztroskotání. Ne že by snad byl takový problém ho zařídit – kdybych kormidloval já, byla by to jen otázka času. Mamince se ale dělá na lodi špatně a táta by se bál, že si namočí foťáky. A tak jsem snil prostě jen o tom, že se spolu jednou vydáme na nějakou dalekou cestu.

Jako by to rodiče tušili, začali se sami připravovat a sbírali cestovatelské zkušenosti. Sotva jsem odešel z domova studovat vysokou školu, vyletávali z rodného hnízda taky. Třikrát se vydali na pěší pouť do Santiaga de Compostela, postupně navštívili všechny přátele žijící v zahraničí a zároveň pracovali na své schopnosti se ve světě domluvit. Zejména táta se pro jazyky nadchnul natolik, že začínal s angličtinou i několikrát do roka.

Před pár lety jsem se táty vyptával, co je k jejich cestovatelskému nadšení přivedlo.

„No přece ty,“ vysvětlil mi otec.

„Chtěli jste pochopit zálibu svého syna?“ zajímal jsem se.

„To taky,“ přitakal táta, „hlavně už jsme ti ale nechtěli závidět, až nám zase budeš líčit, kde všude jsi byl.“

A tak jsem cestoval já, cestovali moji rodiče... a bylo jen otázkou času, kdy se vydáme do světa společně. Poprvé se tak stalo v říjnu 2018 – tehdy mi bylo šestadvacet let, tátovi devětapadesát a maminka už sedmnáctým rokem vypadala na čtyřicet. S nadsázkou rád říkám, že jsem rodičům společnou cestu nadělil k Vánocům, protože jsem nestihl nakoupit dárky. Je to sice pravda, ale za naší společnou cestou stála ještě trochu hlubší úvaha.

Za tu dobu, co cestuji, jsem po celém světě viděl spoustu ohromující krásy. A řekl bych, že nejvíc mě zasáhl Nepál. Nikdy nezapomenu na okamžik, kdy jsem poprvé spatřil osmitisícovku. Ve světle zapadajícího slunce zářila jako drahokam a byla ještě vyšší a krásnější, než jak jsem si ji představoval. Tehdy jsem si sedl na kamennou zídku a dlouho si ji prohlížel. V hlavě se mi přitom usídlila jedna myšlenka:

Kdybych tohle neviděl, můj život by nebyl kompletní.

Když jsem se pak v září vrátil do Česka a vyprávěl o Himálaji rodičům, došlo mi, že ho nejspíš nikdy nespatří. Za pár let měli jít do důchodu a takhle daleko nikdy neletěli. Táta sice o Nepálu vždýcky snil, ale o žádné plánované cestě nemluvil. A mně najednou přišlo hrozně líto, že tuhle krásu neuvidí. Zároveň jsem si už dlouho říkal, jak by bylo fajn vyrazit s rodiči někam daleko a takhle v dospělosti se pobavit o všem, co jsme si ještě nikdy neřekli. Takže jsem jim slíbil, že kdyby se někdy chtěli vydat do Nepálu, rád tam pojedu s nimi. Přemýšleli o tom dva roky – tak dlouho, až už jsem na to zapomněl i já sám. Když jsem jim na Vánoce 2017 nabídl, že je příští rok vezmu někam s sebou, na Nepál jsem ani nepomyslel. Ale pro rodiče to byl poslední impuls, na který čekali.

„Pojedme do Nepálu,“ řekla tehdy maminka. A tak jsme začali plánovat.

Znovu jsem přitom v duchu musel smeknout před tím, jak silná moje máma je. Táta snil o cestování odjakživa, a protože má půlku rodiny z východu Slovenska, jen tak něco ho nerozhází. Ostatně dědeček byl horník a za minulého režimu díky různým družbám zcestoval půlku Sovětského svazu. Maminka ale pochází z docela jiného prostředí. Babička byla opatrná intelektuálka, která cestování, nové věci a vůbec jakoukoli nejistotu upřímně nenáviděla.

Moje maminka celý život miluje čistotu, klid a stabilitu. Přesto se rozhodla jet do Nepálu, který ztělesňuje pravý opak těchto hodnot. Věděla

totiž, jak moc o to stojí můj táta. Začali spolu chodit už během tanečních a i po bezmála půlstoletí vztahu jsou zvyklí dělat úplně všechno společně. A to opravdu každý den. Když nám jednou táta přijel do Prahy pomoci se stěhováním, konstatoval, že noc bez maminky tráví poprvé po patnácti letech. Během večera si několikrát zavolali.

Bylo tedy jasné, že do Nepálu pojedou buď oba, nebo ani jeden z nich. Maminka zvolila tu odvážnější možnost, přestože věděla, že se na cestě bude muset postavit všemu, co ji znepokojuje. A kdyby byla tušila, že Nepálem jejich série dobrodružných výprav teprve začne, rozhodla by se úplně stejně. Má totiž tátu ohromně ráda a chce mu plnit jeho sny.

Jestli je někdo skutečným hrdinou našich rodinných výprav, je to moje maminka.

Když se dítě stane průvodcem

Rodinnou výpravu do Himálaje jsem naplánoval na pět týdnů a naším hlavním cílem bylo projít pěší okruh kolem Annapurny. Jedná se o jeden z nejhezčích a také nejoblíbenějších treků v Nepálu, který vás sice vyvede do 5 416 metrů nad mořem, ale zároveň nevyžaduje žádnou velkou sportovní přípravu. Jednoduše šlapete do kopce a nesmíte to dělat moc rychle, abyste se náležitě aklimatizovali. Každý večer přitom spíte pod střeškou ve své lodži a kocháte se z ní výhledy na střechu celého světa. Sprchu si přitom můžete dopřát klidně dvakrát denně.

Takhle nějak jsem trek představil mamince. Přiznávám, vynechal jsem některé detaily, které jí podle mě nebylo zapotřebí sdělovat předem. Věděl jsem totiž, že je na cestě jistě nepřehlédne. Nezmínil jsem tak například skutečnost, že v noci v horách mrzne a v lodžích se netopí, protože není čím. Neupřesňoval jsem ani teplotu vody ve sprše – ta se vždy liší v závislosti na tom, z jakého potoka pochází. Kromě toho jsem zamlčel také aklimatizační výstupy, které spočívají v tom, že od rána šplháte do kopce, abyste odpoledne mohli sestoupit dolů a přespat na stejném místě jako den předtím.

Naše cesta začala 25. září 2018 na pražském Letišti Václava Havla. Bylo toho tolik, co jsem chtěl rodičům ukázat! Moc jsem se těšil, že budu na pět týdnů jejich průvodcem. A přiznávám, taky jsem se chtěl trochu vytáhnout, jak moc se ve světě vyznám. Začali jsme mým prvním cestovatelským esem v rukávu – letištním salonkem. Tam jsme pojedli

miniřížečky ve společnosti dalších spořivých Čechů v trekingovém oblečení, kteří si vydržují kreditní kartu jenom proto, aby si dvakrát do roka mohli dopřát vstup do salonku zdarma. Pak jsme nastoupili do letadla.

Táta usedl na své místo a začal si prohlížet červená špuntová sluchátka, která byla připravená na každém sedadle. „Hele, oni nám sem dali bonbony,“ prohlásil a začal sluchátka rozbalovat, aby si je strčil do pusy. Táta bez brýlí trochu špatně vidí, takže mě to příliš neudivilo. Tentokrát se nám ho podařilo zastavit včas. Tentokrát! „Vy si ze mě jenom děláte srandu,“ prohlásil otec, když jsme mu sluchátka odtrhli od úst. Pak je začal zblízka zkoumat, aby nás usvědčil ze lži. Pochopil jsem, že společná cesta nás přivede do situací, jaké si teď nedovedeme ani představit.

Když přiletíte do Káthmándú, všechno je od první chvíle jinak, než jste zvyklí. Letadlo dosedne na ranvej a vy po schůdcích sestoupíte na přistávací plochu. Po rozpáleném asfaltu pak pěšky dojdete do nízké cihlové budovy, která slouží jako příletová hala. K přepážkám celní kontroly míříte po prošlapaném modrém koberci, namísto displejů tu jsou papírové cedule a vy máte pocit, že jste se přenesli o padesát let nazpět. Po půlhodině čekání vám zaměstnanec zpoza přepážky podá pas, v němž je nalepené vízum. Obličej úředníka je poslední zasmušilá tvář, kterou v následujících týdnech uvidíte.

Jakmile opustíte budovu a vstoupíte na parkoviště před letištěm, Káthmándú zahltní všechny vaše smysly. Troubení skútrů se mísí s hudbou, která se line z taxíků a stánků s občerstvením. Vzduch voní naftou a kořením a sotva se nadechnete ústy, už vám mezi zuby křupe prach. Očima tékáte ze strany na stranu, protože se kolem vás pořád něco děje a bojíte se, aby vás nějaký skútr nesrazil. Jen hmat zůstává nevyužitý. Každý předmět na ulici totiž pokrývá tak silná vrstva špíny, že raději na nic nesaháte.

Já sám jsem kdysi v Káthmándú strávil dva týdny, takže jsem tentokrát skákal do známé vody. Rodiče ale byli v podobném prostředí poprvé a já měl radost, že to mohu znovu prožít s nimi. Zatímco jsem nám domlouval taxík, jenom kroutili hlavou a zírali na všechno kolem. Pak jsme se nasoukali do opelu corsa s volantem na špatné straně. V Nepálu se sice stejně jako v sousední Indii jezdí vlevo, takže volant patří doprava, řada zdejších aut ho ale má přesně naopak, protože to jsou dovezené vraky odněkud ze světa. Na straně řidiče jsem tak seděl já, jen jsem neměl pedály ani volant.

Zatímco jsme přejížděli přes řeku, na jejíchž březích se u kremačních hranic loučí hinduisté se zesnulými příbuznými, rodiče se odhodlali k prvním poznámkám a interpretacím.

„Prosím tě, koukej za něj. On tam nemůže vidět,“ naléhala na mě maminka, když náš řidič poprvé předjížděl.

I tátu nejvíc fascinoval provoz. Sám jezdí na padesátce pětáctýřicet, alkohol nepije tři dny před jízdou a rád se chlubí, že ještě nikdy nedostal pokutu. Policisté se o to tedy párkrát pokusili, ale po pár minutách otcova monologu o důležitosti odpuštění v lidském společenství to pokaždé vzdali. Teď táta ze zadního sedadla natahoval hlavu až nad řadicí páku, přidržoval se našich opěradel a občas se před něčím uhnul do strany.

„Nechápu, že do sebe nenarazí. Přitom to vypadá, že zrcátka tady nikdo nepoužívá a každý kouká jenom před sebe,“ komentoval sedm proudů motorových vozidel, rikš a zvířat na čtyřproudé silnici.

Maminka už raději přestala provoz sledovat a namísto toho vyhlížela květinovou výzdobu na chodnících. Přitom ji zaujal detail, kterého jsem si nikdy nevšiml – neutuchající snaha nepálských obchodníků uklidit před svými provozovny. „Podívejte se, jak před každým druhým podnikem zemetá člověk s košťátkem. Za pár minut tam přitom bude mít prach zpátky,“ kroutila hlavou. A já si uvědomil, že zejména ženy nevidíte v Nepálu opravdu jinak než s koštětem, papířákem nebo dítětem v ruce.

Řidič nás protahoval kolonami aut, a zatímco jsme se blížili k centru, rodiče si všímali stále nových věcí. Čistých školních uniforem dětí, pečlivě vyvedených nápisů na ručně malovaných cedulích či hromad zboží, které se válí přímo na ulici, a přesto ho nikdo neukradne.

Přišlo mi to celé moc milé. Málokdy své rodiče vidíte v situaci, kdy se setkávají s něčím tak novým, že na to i ve svých šedesáti letech hledí s úžasem dítěte. Poprvé v životě jsem měl pocit, jako by se role rodičů a syna vyměnily. A přesně takhle vypadaly naše následující dva dny. Společně s mámou a tátou jsme procházeli úzké uličky turistické čtvrti Thamel lemované tisíci cedulemi s názvy obchodů, modlitebními vlaječkami a elektrickými kabely, jejichž klubka visí ze všech sloupů. Zařizovali jsme přitom potřebná povolení pro trek, měnili peníze a dokupovali zbytky vybavení do hor. Protože Nepál sousedí s Čínou a Indií, Káthmándú je plné outdoorových obchůdků zásobovaných zbožím přímo od zdroje.

MASTE
IOSTEL

XCHANGE

ATM
24/7

TOURS
TREKKING

BUDDHA BAR

Dá se v nich nakoupit dobře a levně, pokud vám nevadí, že většina věcí jsou padělky. Rozdíl mezi bundou The North Face a The North Fake každopádně tvoří jediné písmenko v názvu – a tak dvě stě dolarů v ceně.

V Káthmándú pochopitelně můžete koupit i originální zboží, totiž je ovšem v tom, že nevíte kde. Před lety jsem si tu koupil nejdražší paměťovou kartu ve městě v naději, že to bude originál. Fungovala týden a pak se odporoučela i s fotkami, což je i na padělek pozoruhodně špatný výkon. Tentokrát jsem tedy zvolil opačnou strategii. Vyhledali jsme obchod s trekingovým oblečením, kde majitel přiznal, že prodává výhradně padělky. „Jsou ale dobré padělky a špatný padělky. Já prodávám jen ty dobré. Lidi v tom oblečení chodí do hor, nechci, aby kvůli mně zmrzli!“ prohlásil. Nakonec jsem s ním usmlouval tři péřovky za sto dolarů.

Původně jsem rodiče přesvědčoval, ať si v Nepálu výhodně pořídí taky spacáky, koupili si je ale už doma. „Musím mít jistotu, že je maminka v teple,“ vysvětloval táta, který jeden masivní péřový spacák čistě pro jistotu objednal taky sobě. Prodejce z tržiště v Káthmándú si nicméně u táty získal takovou důvěru, že si k němu druhý den naší návštěvy zaslal ještě pro vestu. „Férový chlap,“ konstatoval otec, když se poprvé zachumlal do své vestičky The North Fake.

Velký dojem na rodiče udělala také nepálská byrokracie. Při vyřizování povolení k treku jsme během dvou hodin stáli hned ve třech frontách. Nejprve na fotky, pak na registraci a nakonec na samotné povolení. Obvykle platí, že čím chudší zemi navštívíte, tím masivnější papírování vás tam čeká. A byrokracie, ta se v Nepálu v době naší návštěvy dosud prováděla s papírem, propiskou a sešívačkou v ruce. A protože zbytečná lejstra považuji za stejně integrální součást Nepálu jako Himálaj, rodiče jsem s radostí provedl tím nejhorším, co jsem dovedl zařídit. A trval jsem na tom, že všude budeme chodit spolu.

Peníze se v Nepálu běžně mění u okének na ulici. Směnárníci vás nikdy neoberou, všechno vám poctivě spočítají na kalkulačce zabalené do igelitu a dostanete u nich lepší kurz. Na první směnu peněz jsem ale rodiče vzal do banky. Váže se k tomu totiž báječný zážitek – u každé dolarové bankovky musíte do formuláře opsat její sériové číslo. A tak otec psal, maminka diktovala a já se chechtal. I po téhle zkušenosti si ale rodiče zachovali svou naivní evropskou víru ve smysluplnost věcí. Když jsem jim řekl, že místní SIM kartu si musí jít zařídit se mnou, protože bude zapotřebí dát otisky prstů, považovali to za vtip. O chvíli později už

si ale máčeli palce v inkoustu a pod dohledem prodavače je tiskli k registračnímu formuláři. Dělo se to před krámkem tak malým, že jsme se málem ani nevešli dovnitř. Osvětlovala ho jediná žárovka visící na šňůře, která sem byla natažená z obřího klubka kabelů na sloupu venku, a na prahu podřimoval toulavý pes. Pořádek ale musel platit i tady.

Když jsme všichni obtiskli palce obou našich rukou, znovu jsem otestoval důvěřivost rodičů. „Teď ještě nohy,“ prohlásil jsem. Ještě než mě ale stihli vzít vážně, podal nám prodavač staré noviny, abychom si měli do čeho utřít ruce.

Otec se přitom nevěřícně zahleděl na datum z titulní strany – 16. 5. 2075. Podobně jako my odvozujeme letopočet od Ježíše Krista, Nepálci počítají ten svůj od začátku vlády legendárního krále Vikrama, který se narodil ještě o pár dekad dřív. A tak se podle místního kalendáře zrovna psal rok 2075. „Jestli tady hledíme sedmapadesát let do budoucnosti, jsem vděčný, že už se téhle doby nedožiju,“ prohlásil otec a otřel si palec.

Káthmándú jsem teď možná nevyličil jako metropoli, kam byste se chtěli vydat na prázdniny, ale osobně ho považuji za skvělé místo k návštěvě. Když tohle město pozorujete kritickým pohledem, opravdu tu najdete hlavně hluk, dopravní zácpy, smog a prach. Když ovšem zapojíte trochu shovívavosti a otevřete mu své srdce, naskytne se vám úplnější pohled. Začnete vnímat exotický šarm tohohle třímilionového sídla a taky drobná gesta lidskosti jeho obyvatel, která vynikají mezi vší tou špínou a chaosem.

I mezi smogem na té nejrušnější křižovatce cítíte vonné tyčinky z chrámu někde poblíž. Za cihlovými zdmi rozeznáváte pod nánosy prachu větve stromů a listy palem. Chodci zastavují u obchodníků na ulici nejenom proto, aby si něco koupili, ale taky na čaj a konverzaci. Když přijdete ke stánku blíž, občas u něj kromě prodavače najdete také školáčka v pomačkané uniformě, jak přímo na chodníku píše do sešitu domácí úkol. V centru Káthmándú jsou sice všude davy lidí, ale anonymitu jako třeba v Praze nebo Tokiu tady necítíte. Kamkoli se zadíváte, tam se odehrává nějaký drobný příběh. A když se s někým setkáte pohledem, oblaží vás srdečným úsměvem. Právě úsměv je v Nepálu univerzální reakcí na všechny životní situace. Ať už vám majitel hotelu vysvětluje, že nejde klimatizace, zrovna vás málem srazilo auto, nebo jste někomu omylem vlezli domů v domnění, že se jedná o restauraci, vždy se u toho dočkáte stejně širokého úsměvu.

Nepálci si jednoduše dokážou zachovat klid i v prostředí, ze kterého by našinec vyskočil z kůže. A mně přijde fascinující je pozorovat. Představte si, že stojíte v zácpě někde na obchvatu v Praze a najednou spatříte dvojici úplně klidných lidí. Hoví si uprostřed křižovatky v tureckém sedu a sklání se nad šachovnicí. Takový obraz by vám nejspíš na dlouhou dobu utkvěl v paměti. A v Káthmándú můžete podobnou scénu spatřit na každém kroku. Když se tedy zrovna nedíváte pod nohy, abyste uskočili kryse nebo se vyhnuli kanálu bez víka.

Vzdušnou čarou je to z Káthmándú do hor jenom kousek. Přes prach a výfukové plyny ve vzduchu sice pořádně nevidíte ani budovy na druhém konci ulice, takže si dvě stě kilometrů vzdálené vrcholky můžete jenom představovat, ale něco himálajského na atmosféře města přece jenom je. Podobně jako později na všech kopcích potkáváte už i v ulicích Káthmándú modlitební praporky popsané svatými texty. Buddhisté věří, že každý poryv větru procházející skrz tyto praporky roznese do světa modlitbu, a tuhle víru patrně vztahují i na vzduch rozrážený projíždějícími kamiony. Zapomenout ale nesmím ani na hinduisty, kteří v Nepálu tvoří většinu populace. Právě oni vnášejí do Káthmándú klid horských vesnic – a to díky vůni bylinek, cedru, kadidla a všeho dalšího, co pálí při uctívání svých mnoha bůžků.

Spolu s vůněmi pak těžkým vzduchem města pronikají také zvuky. Stejně jako hlasité konverzace totiž Nepálci milují hudbu. A to hlavně folkovou. Tóny vyluzované lidovými nástroji se linou z rádiových přijímačů, které lidé pokládají na zápraží a do oken, aby hudbou potěšili nejenom sebe, ale také okolí. Mezi nástroji pak jasně dominují drnkavé tóny strunných nástrojů. Občas mezi nimi můžete zaslechnout i sitár, který se z nedaleké Indie rozšířil do celého světa. Jestli nevíte, co je to za nástroj, pusťte si nějaké pozdější skladby od Beatles. Těm sitár učaroval natolik, že ho použili asi v pěti z nich – třeba v „Norwegian Wood“ nebo „Within You Without You“. A docela stejně je zaujal i Himálaj. Část písní ze svého *Bílého alba* složili v roce 1968, zatímco pobývali v horách na severu Indie.

Poprvé si zájem turistů Káthmándú získalo právě v šedesátých letech, kdy sem za buddhismem, hašišem a hudbou začali vyrážet hippies. Těžko říct, zda se zdejší kultura otiskla do hipíků, nebo hipíci do zdejší kultury, turistické centrum města si každopádně zachovalo atmosféru téhle doby. Všechno a všichni jsou tu tak nějak v pohodě.

Kari a klid

Nepálci jsou tím nejtrpělivějším národem, s jakým jsem se na světě setkal. Uvedu vám jeden příklad, který vypovídá za všechny. Před lety jsem tady putoval po silnici v kopcích a najednou se mi naskytla zvláštní scéna. Objevila se přede mnou dlouhá kolona autobusů, kamionů a osobních aut. Musela už tam stát dlouho, protože cestující se toulali všude kolem. Přímou v prachu cesty se přitom věnovali činností, které byste v dopravní zácpě nečekali. Z přenosných rádií hrála hudba a lidé okolo se pohupovali v bocích. Jiní cestující posedávali na zavazadlech a přímo na silnici hráli deskové hry. Pili u toho čaj a ukusovali kukuřici, kterou nějaký muž opékal na grilu doutnajícím kousek od nich. Část řidičů spala za volantem, většina ale auta dávno opustila. Bylo zřejmé, že se dál hned tak nepojede. Na silnici před prvním autobusem se totiž sesunul kus kopce, který teď na cestě ležel jako jazyk vyplazený na každého, kdo by tudy chtěl projet.

Zamířil jsem za skupinkou teenagerů, protože jsem tušil, že budou mluvit anglicky. „Kluci, co se stalo?“ zajímal jsem se.

„Sesuv půdy,“ vysvětlil mi modrovlasý mladík v žabkách.

„Kdy pojedete dál?“

„Až to silničáři odklidí.“

„A kdy to odklidí?“ naléhal jsem.

Modrovlasý mladík se na mě podíval jako na blbce. „Až přijedou,“ řekl a rozesmál sebe i ostatní. Pak mi jeho kolega nabídl tlustou, ručně ubalenou cigaretu, která mezi nimi kolovala a voněla nejenom tabákem.

Všem cestujícím bylo jasné, že na místě budou trčet mnoho hodin. A tak si čekání alespoň zpříjemňovali, jak se dalo. Když se v nedaleké vesnici roznesla zpráva, že na silnici kvůli sesuvu půdy uvízlo několik autobusů, obchodníci se chopili příležitosti. Naložili kukuřici, grily, čaj a limonády a nasedli na skútry. Nikdo v zácpě se nelitoval, nikdo netroubil, nikdo nenadával. Všichni se pokojně přizpůsobili okolnostem a ještě si takhle na silnici udělali večírek. A já se znovu neubránil otázce, jakou jsem si v duchu položil mnohokrát předtím: Jak by asi ve stejné situaci jednali lidé v Česku?

Tenhle drobný příběh podle mě vystihuje dvě věci typické pro Nepál. Tou první je vztah Nepálců k času, který tu ubíhá pomaleji, protože mu místní odmítají přikládat jakoukoli váhu. Tou druhou je pak nevyzpytatelnost místních komunikací. Kromě prašných cest protíná Nepál jen pár pořádných silnic a všechny jsou přetížené nákladní dopravou. Sesuvy půdy, beznadějně zácpy, zvířata na silnici a bohužel taky pády vozidel do propastí jsou tu na denním pořádku.

Z Káthmándú jsme se potřebovali dostat do města Besisahar na úpatí Annapurny, což je po silnici pouhých 175 kilometrů. Problém ovšem nespočívá jenom v tom, že kvůli nepředvídatelným cestám nelze předpovědět, kdy dorazíte do cíle. Potíž je také to, že kvůli volnomyšlenkářské povaze Nepálců není možné odhadnout ani to, kdy vlastně na cestu vyrazíte. Čas si můžete domluvit, jaký chcete. Dokud ale neseďte v autě, domluvený termín existuje jen ve vaší hlavě. Vnitrostátní autobusy obvykle ani žádný předem daný čas odjezdu nemají. Vyráží ze stanice prostě tehdy, když se naplní.

Tohle všechno jsem měl na paměti, když jsem nám šel shánět odvoz do hor. Po třech dnech pobytu v Káthmándú jsme měli nakoupené vybavení, získali jsme potřebné povolení k treku, navštívili pár památek a atmosféru města nasáli tak intenzivně, že otec začal trpět astmatickými záchvaty. Sám jsem jednou po zakašlání našel v kapesníku krev. Sice se tak stalo při pití džusu z granátového jablka, ale i tak jsem nehodlal nic riskovat. Nadešel čas město opustit.

Rodičům jsem navrhl, že bychom si namísto cesty autobusem mohli najmout řidiče s autem. „Nevyjde to zas o tolik dráž a alespoň dáme vydělat místním,“ zdůvodňoval jsem to.

Rodiče souhlasili. Věděli jsme, že díky vlastnímu řidiči budeme moci zastavovat, kdykoli se nám jenom zlíbí – nebo kdykoli se nám rozbije auto.

„Pokud budeme mít na řidiče štěstí, stane se také naším průvodcem,“ zasníl se otec.

„A pokud smůlu, stane se naším funebrákem,“ podotkl jsem.

„Ládku, nerouhej se,“ upozornila mě jako obvykle maminka.

Pak jsme vstoupili do jednoho ze stovek malých krámků, které můžete v turistickém centru Káthmándú najít. Skvěl se na něm nápis „Soukromé výlety autem“ a na Google mapách měl recenze jen v nepálštině. To otec označil za dobré znamení s tím, že službu využívají také místní. Uvnitř nás uvítal zavalitý majitel, který mluvil dobře anglicky. Naše vyjednávání netrvalo dlouho. Nejprve nám nabídl „luxusní a pohodlné auto“ za dvě stě dolarů. Ještě jsem se nezmohl na reakci a už do mě šfouchl otec.

„Pokud nějaký auto označuje za luxusní, určitě musí mít i levnější variantu,“ podotkl správně.

„Nemáte něco méně pohodlného a méně luxusního?“ zeptal jsem se majitele. Ten se odmlčel a změřil si nás pohledem.

„No, mám tu jednoho kamaráda, který by vás hodil za osmdesát dolarů. Ale jeho auto –“ začal formulovat svou nabídku.

„Bereme!“ vpadl jsem mu do řeči.

„... nemá klimatizaci,“ dodal majitel.

„To nevadí,“ ubezpečil jsem ho, „budeme vyrážet ve čtyři ráno, abychom se vyhnuli rannímu provozu.“

Tehdy se majitel pustil do smlouvání. „Ve čtyři ráno je hrozně brzo. Navrhuju vyrazit v sedm. Ať se vyspíte,“ usmíval se.

Tušil jsem, že to není jen náš spánek, o který tady jde. Čas odjezdu se mi nakonec podařilo usmlouvat na šest třicet, což byla skvělá zpráva. Zdálo se, že s trochou štěstí odjedeme mezi sedmou a osmou.

Maminka se mezitím vypyávala otce, co muž říká. Táta tehdy už několik let patřil do diamantové ligy na Duolingu, aplikaci pro výuku jazyků, takže byl v podstatě certifikovaným tlumočnickem frází vytržených z kontextu. „Říkal něco o klimatizaci,“ přeložil mamince.

„To je dobře. Přes den bude určitě vedro,“ odvětila.

Zaplatil jsem majiteli polovinu peněz jako zálohu a on mi na rozloučenou pevně stiskl ruku. „Váš řidič se jmenuje Bikram. Slib mi, že se o něj dobře postaráte,“ prohlásil.

Pochopil jsem to tak, že mu nemáme mluvit do řízení a máme ho pozvat na oběd. „Postaráme se o něj, jako by byl člen rodiny,“ slíbil jsem.

Majitel se usmál a poplácal mě po rameni. „Tak v půl sedmé před vaším hotelem. Já ho sice neznám, ale Bikram se poptá, kde je.“

Vyšel jsem ze dveří a znovu se zamyslel nad tím, jak hezky postaru věci v Nepálu fungují. Wifi v Káthmándú chytne i na záchodě a majitel si zrovna zapsal jméno našeho hotelu do svého chytrého telefonu. Ale Bikram nebude nic hledat na internetu. Půjde se poptat, kde náš hotel je. Na poměry roku 2075 mi to přijde mimořádně romantické.

Bikram přijel na minutu přesně a zastihl nás nepřipravené. Přesvědčil jsem totiž rodiče, že jako každý Nepálec bude mít určitě minimálně půl hodiny zpoždění. Rychle jsme si dobalili věci a maminka mě po cestě ze schodů probodla pohledem.

„To vůbec nevádí,“ vítal nás hubený čtyřicátník, „turisté mají vždycky zpoždění.“

„Řekl bych, že vždycky minimálně půl hodiny, pokud taky jedou tady s cestovní kanceláří Ladislav Všechnálek Tour,“ přisadil si táta.

Náš řidič byl sympaták od pohledu a usmíval se na nás ještě trochu víc zešíroka, než je v Nepálu obvyklé. Podal nám ruku a shodli jsme se, že je nejvyšší čas vyrazit. Rodiče si sedli dozadu, Bikram zamířil ke dveřím řidiče a já ze zvyku taky – zapomněl jsem, že v Nepálu je volant na opačné straně. „Vzbud mě na oběd,“ prohlásil Bikram a naznačil, že mi podává klíčky, „a hlavně pozor, ať to neodřeš.“ Pak se svému vtipu zasmál. Tachometr jeho auta indické značky Tata ukazoval sto šedesát tisíc najetých kilometrů, a tak už karoserie připomínala topografickou mapu Nepálu.

Nasedli jsme do auta, na jehož interiér shlížela z palubní desky zavalitá soška. Náš řidič byl zapáleným buddhistou, což není na jihu Nepálu zas tak časté. Většinu obyvatel tvoří hinduisté. Tátu tenhle detail nadchnul. „Tak to určitě znáš tu jógu, co se cvičí ve čtyřiceti dvou stupních. Jmenuje se stejně jako ty,“ otevřel konverzaci. Bikram přiznal, že pojem bikram jóga nikdy neslyšel. Ale to vůbec neškodilo, protože jsme si ji už brzy měli zacvičit společně.

Odhaduji, že teplota v našem autě bez klimatizace dosáhla čtyřiceti stupňů někdy kolem desáté dopoledne. V tu dobu jsme stále trčeli v dopravní zácpě na okraji města a okénka nechávali zavřená. Odhlasovali jsme si totiž, že je příjemnější se potit než se dusit výfukovými plyny. „Nebojte, už brzy budeme moci okénka otevřít,“ ujišťoval nás Bikram. „Hned za městem zastavím a zajdeme si na oběd. A na parkovišti necháme všechna okénka dole.“

„Chápu správně, že okénka otevřeme, až budeme z auta pryč?“ zeptal se otec.

„Ano, přesně tak,“ odpověděl Bikram.

„No to je skvělý,“ prohlásil otec.

Bikram se k jeho ironii postavil s odzbrojující bezelstností. „Já bych byl radši, kdybychom je mohli otevřít už teď,“ posteskl si.

Naše společná jízda nakonec trvala něco přes dvanáct hodin, čímž jsme prolomili důležitou psychologickou hranici. V autě jsme během 175 kilometrů dlouhé cesty z Káthmándú do hor strávili víc času než v letadle na trase Vídeň–Káthmándú. Většinu času jsme přitom sledovali zadní nárazníky pestře malovaných nákladáků, které zrovna tudy vozí zboží z Indie. Napříč Nepálem totiž vede jediná pořádná silnice. Místní ji hrdě nazývají „highway“ a podělit se o ni musí nákladáky, autobusy, rikši, osobní auta, cyklisté, lidé na skútru, toulaví psi, krávy a buvoli. Bezpečně předjíždět v podstatě nejde. Když kdokoli ze zúčastněných zastaví, tak musí čekat všichni. A vysvětlíte tohle posvátné krávé...

O tom, že čekání v zácpách je v Nepálu běžné, ostatně svědčily i nápisy na nákladácích jako „No time for love“ nebo „Forever virgin“. Řidiči ve svých strojích tráví celé dny, a zatímco dopravní infrastruktura pokulhává, podél silnic naopak doslova kvete gastronomie. Na každých několika kilometrech najdete odpočívadlo s obchůdky, stánky s občerstvením a toaletami. Odpočívadla nejsou označena žádnými jmény, ale myslím, že je řidiči – podobně jako lososi táhnoucí řekou – dokážou rozeznávat po čichu. Každé odpočívadlo má své vlastní aroma, které je kombinací přepáleného oleje, smažené cibule (tu Nepálci milují), nafty, výfukových plynů, rýže, prachu a kari. Asi to zní docela hrozně, ale když si sednete dostatečně daleko od toalet, je na nepálských odpočívadlech vlastně cosi útulného. Rodinnou atmosféru dotváří také skutečnost, že všichni pijí vodu z jediné plastové konvice, která je vždycky společná pro celý stůl. Aby to nebylo nehygienické, pijí strážníci tak, že se jejich ústa nedotknou nádoby – zakloní se a vodu si lijí přímo do hrdla. Vyžaduje to trochu cviku, který nebudete potřebovat. Cizinci, senioři a děti vždycky dostanou skleničku.

S Bikramem jsme se během těch dvanácti hodin stihli sblížit natolik, že si jeho jméno zapamatovala i moje maminka. A to je v jejím případě to největší vyznamenání, protože si dodnes plete jméno moje a bratrovo. Prostřednictvím fotek na palubní desce jsme se pak během cesty seznámili s celou jeho rodinou.

„A teď už o mně víte všechno,“ prohlásil Bikram, když nám představil posledního bratrance. Rodina má v Nepálu takový význam, že u ní začínají i končí všechny konverzace. Srovnatelné pozici se těší snad jenom jídlo. Nepálci o něm básní opravdu často, což je trochu paradox, protože nepálská kuchyně není příliš bohatá. Všechno se motá kolem rýže, zeleniny a luštěnin.

Bikramovými oblíbenými pokrmy byly dal bhat (rýže s čočkovou polévkou a smaženou zeleninou), pakora (smažené cibulové placky) a samosa (smažené těsto plněné bramborem). O všech nám nejenom vyprávěl, ale také jsme je během dne společně na různých místech ochutnali. Dal bhat tvořila skoro jen rýže, pakoru jsme dostali zabalenou do zamaštěných novin a samosa byla studená a pokrytá muškami. Bikram nám ale básnil o různých chutích a učil nás jídla správně jíst, jako bychom seděli v michelinské restauraci a neuměli používat vidličku na humra. Pochopil totiž, že nás Nepál opravdu zajímá, a rozhodl se nám ho důkladně představit.

Většinu času jsme nestrávili na odpočívadlech, nýbrž v autě. Bikram držel volant jednou rukou a tu druhou si nechával volnou, aby mohl ukazovat na všechno, co podle něj stálo za pozornost. Například při pozorování lidí na skútrech nás učil rozeznávat jednotlivé etnické skupiny, na které v Nepálu můžete narazit. O všech mluvil hezky, tedy s výjimkou Indů. Otevřeně nám přiznal, že na nich nemá rád dokonce ani jídlo. „Indie naší zemi neustále hází klacky pod nohy,“ rozčiloval se. Zejména jednu věc sousedům nedokázal odpustit – jejich chování po ničivém zemětřesení, které zasáhlo Nepál v roce 2015. Už pár měsíců po tragédii se indická vláda kvůli boji o politickou moc nestyděla blokovat dovoz zboží do země. Tuhle nespravedlnost měl Bikram stále před očima, protože silnice byla plná indických nákladáků. I k nim se ale v provozu choval ohleduplně a trubil na ně jen tehdy, když je chtěl předjet.

Bikram byl zkrátka moc laskavý a trpělivý člověk a můj otec mu během společného dne umožnil obě tyto vlastnosti plně uplatnit. Neustále se totiž na něco ptal. Bikram odpovídal o poznání trpělivěji, než já tlumočil. A na rozdíl ode mě neprotáčil oči ani při otázkách jako „Proč stavíte tak úzké domy?“ nebo „Je u vás posvátnější býk, nebo kráva?“. Zdálo se, že našeho řidiče nevyvede z míry vůbec nic. Moc se nám líbil a já měl pocit, že i on si oblíbil nás. Nebyli jsme totiž Indové.

Kromě motorů, klaksonů a Bikramova výkladu sytilo naše uši rovněž krátkovlnné rádio. Bikram si rád zpíval a taky přepínal mezi svými

oblíbenými písničkami, díky čemuž nás mohl zasvětit do teorie nepálských hudebních žánrů. Písňe nás naučil rozdělovat na nepálskou tradiční hudbu, moderní nepálský folk, moderní nepálskou hudbu, moderní světovou hudbu a indické písňe, které jsme samozřejmě neměli rádi. Reklamy jsme se od hudby naučili rozeznávat sami, i když, upřímně, chvíli nám to trvalo.

V podvečer jsme dospěli do stavu vrcholného smíření, kdy člověk přijme myšlenku, že už to takhle bude napořád. Že jednoduše zbytek života stráví na sedadle tohoto roztřeseného auta poslechem nepálského folku a Bikramova zpěvu. Když jsem byl v Nepálu naposledy, pobýval jsem pět dní v buddhistickém klášteře a k podobné vyrovnanosti se nepropracoval. Podle mě by guru Bikram měl tyhle lekce zen-buddhismu a motoristické meditace vyučovat také u nás. V sedm ráno by vás – plně očekávání a myšlenek na pokušení – nabral v Jihlavě. V osm večer by vás pak vyložil v Praze jako úplně jiné lidi.

Když se před námi v osm večer v záři dálkových světel objevilo město Besisahar, ani se nám tomu nechtělo věřit. Velmi hustě pršelo a mně se z auta vlastně nechtělo ven, protože jsem měl pocit, že končí jedna dlouhá etapa mého života. Bikram byl tak hodný, že nás zachránil i před deštěm. Poprvé za celou cestu vytáhl telefon a zavolal nějakému známému, aby nám domluvil hotel. Pak nás odvezl přímo před dveře a ještě trval na tom, že nám vyloží zavazadla. Nám tak v dešti stačilo udělat sotva pět kroků.

Poděkoval jsem mu, vyměnili jsme si kontakt na facebook a já mu podal čtyři stovky jako dýško. Měl velkou radost, protože to nejspíš byl podobný obnos, jaký si vydělal touhle cestou. „A samozřejmě ti tady zaplatíme pokoj,“ slíbil jsem.

„Děkuju, ale pokoj nepotřebuju,“ odvětil Bikram.

Došlo mi, že když průvodci do hotelu přivedou turisty, dostanou pokoj a večeri zdarma. „Tak tě alespoň pozvu na pivo,“ nabídl jsem.

Bikram se na mě překvapeně podíval. „Snad si nemyslíš, že bych řídil opilý?“

„Ty ještě budeš řídit?“ podivil jsem se.

„No jasně, musím se vrátit domů.“

V duchu jsem si prošel naše celodenní martyrium, kvůli kterému jsme teď byli zralí akorát tak na dobrou večeri a do postele. Bikram navíc na rozdíl od nás celou dobu řídil. Teď si to stříhne ještě jednou, a navíc potmě.

Přišlo mi to úplně neuvěřitelné. „Vždyť v autě usneš!“ vyhrknul otec a výmluvně si přiložil dlaň na spánek.

Bikram se na něj podíval a zavrtěl hlavou. „Ale jak bych mohl v autě spát? Vždyť musím řídit! Zítra ráno jedou další turisté.“

Zda je poveze Bikram, už jsem se raději neptal. Spokojil jsem se s jeho slibem, že si po cestě bude zpívat, aby neusnul. „V noci nejsou takové zácpy, a navíc můžu mít celou dobu stočená okénka. Bude to super,“ prohlásil a vztyčil palec. Pak zařadil jedničku a rozjel se. Tmou se rozlehlo zaúpění tlumičů. Bikram vjel do prvního z tisíců výmolů, které ho na cestě čekaly.

Nejstarší jsou tady ty hory

Děšť ustal a ráno nás spolu s dusotem nohou na dřevěných schodech hotelu Super View probudily také paprsky, které pronikaly do našich pokojů. Ten můj oddělovala od pokoje rodičů jen papundeklová stěna, takže jsem se pro ranní rozhovor ani nemusel zvedat z postele. „Jste vzhůru?“ zeptal jsem se přes zeď.

„I kdybychom nebyli, tohle tvé hulákání by nás jistě vzbudilo,“ ozval se ze stěny otcův hluboký hlas.

„A vyspali jste se dobře?“ pokračoval jsem. Tahle konverzace v prázdném pokoji mě bavila.

„Dostalo se nám veškerého komfortu Evropy devatenáctého století,“ odvětil otec.

Usoudil jsem, že je ve formě a v dobré náladě. Aby také ne. Po nocích v hektickém Káthmándú jsme se teď vyspali v úplném tichu, tmě a chladu a dýchali u toho horský vzduch.

O patnáct minut později jsme se potkali u snídani. Objednal jsem nám kaši z tsampy, což je pražený ječmen původně z Tibetu, s trochou cukru. Právě tsampa nás měla provázet po následující tři týdny. Alternativy na treku tvoří jen čapátí, tibetský chléb a palačinky, což jsou tři různá označení pro totéž – obilné placky. Každá hospodyňka má svůj recept, společný je jen nedostatek náplně a dlouhé čekání. Když máte štěstí, občas někde zvládnete doplnit trochu bílkovin vaječnou omeletou. Dneska už bude oproti roku 2018 spousta věcí jinak, jídlo ale rozhodně

nebylo vrcholným zážitkem našeho treku. Na druhou stranu dotvářelo atmosféru – namísto konzumování jsme se mohli soustředit na krásu všude kolem.

Zatímco jsme čekali na snídani, maminka se nervózně rozhlížela kolem sebe a zkoumala ostatní výletníky. Jistě za tím stála taky otcova objemná fotografická výbava a moje modré crocsy, ale musím uznat, že opravdu působili sportovněji než my. „Jiříku,“ naklonila se maminka k tátovi, „vždyť my tady budeme nejstarší.“

Otec se tím nehodlal znepokojovat. „Buď v klidu, Laděno. Nejstarší jsou tady...,“ pronesl a konečně zvedl oči od displeje foťáku, na kterém něco nastavoval. „Nejstarší jsou tady ty hory.“

Ani tohle konstatování ale maminčiny obavy nerozptýlilo. Všimla si také toho, že dvě skupiny mají, na rozdíl od nás, nepálského průvodce. Protože už jsem tento okruh šel a připadal mi velmi přehledný a předvídatelný, domluvil jsem se s rodiči, že vyrazíme sami. Přítomnost průvodce tehdy ještě nebyla povinná – úřady ji začaly vyžadovat až v posledních letech. „Podívej se třeba támhle na ty Němce,“ nahnula se maminka k tátovi znovu. „Jsou o půlku mladší než my, a přesto mají vůdce.“

A otec znovu projevil svou pohotovost: „Laděno, Němci už žádného vůdce nemají. Vůdce se jim zastřelil na konci války.“

Šerpu jsme sice neměli, nosiče ale ano. Stal jsem se jím já. Rodiče si totiž koupili tak ohromné péřové spacáky, že se jim do jejich výletních krosniček nevešlo prakticky nic jiného. A tak jsem jim musel oba jejich spacáky o celkové váze čtyř kilogramů nést já. Vůbec mi to ale nevadilo, chtěl jsem hlavně, aby byla maminka v klidu. Já s tátou jsme se ničeho neobávali, maminka ale opravdu strach měla, jak se mi svěřila už před cestou. Ze studených nocí v ubytovnách bez topení. Ze své fyzičky. Z výškové nemoci. Ze špíny. A taky ze strašidelných visutých mostů.

Všechny obavy se našťěstí ukázaly jako liché. Tedy až na ty visuté mosty, před kterými maminku varovala její kamarádka. Vyprávěla mi o tom, když jsme spolu telefonovali měsíc před odjezdem. „Ládíku, zjistila jsem, že Maruška taky byla v Nepálu. Tak jsem s ní o tom mluvila,“ říkala mi.

„To jsi neudělala dobře,“ utrousil jsem.

„Co říkáš?“

„Ale nic.“

„No a Maruška mi říkala, že jsou v tom Nepálu hrozně nebezpečný mosty. Vysoký a nebezpečný. Ládíku, co když spadneme?“

Maminku jsem tehdy ubezpečil, že jsem v Nepálu taky byl a mosty na treku jsou skutečně visuté a vysoké, ale všechny mají ocelovou konstrukci. Stavěla je totiž armáda. Tu část s armádou jsem si vymyslel, ale tušil jsem, že vzbudí důvěru. A zdálo se, že jsem maminku opravdu uklidnil. Shodli jsme se na tom, že Maruška určitě byla jinde než my.

Ale nebyla. Maruška dobře věděla, o čem mluví. Jeden takový strašidelný dřevěný most jsme museli přeběhnout hned první den. Za vším stál můj otec a jeho místní kamarád Gopal.

Ještě u snídane jsme si potvrzovali, že výpravu vedu já. Ne že bych snad rodiče nutil přísahat věrnost s pravou rukou na mapě. Prohlásil to sám táta. Sotva jsme ale urazili pár kilometrů podél řeky po červené značce, která vymezuje trasu treku, táta se skamarádil s jedním místním vesničanem. Šel jsem o kousek napřed a přes rameno sledoval, jak otec kráčí vedle shrbeného staříka s nůši plnou dříví na zádech a zběsile u toho gestikuluje. Neměl jsem ponětí, jak se ti dva domlouvají, ale zdálo se, že putují v družném hovoru. Zastavil jsem u mostu, abych tam počkal na zbytek naší skupiny, která se patrně rozrostla o dalšího člena. Protože nepálské rodiny jsou rozvětvené a družné, obával jsem se, že by nás brzy mohlo být třeba dvacet.

Muži mě dohnali o pár okamžiků později. „Tohle je Gopal,“ představil mi otec svého nového kamaráda. „A tohle je můj syn,“ ukázal směrem ke mně.

„Namasté,“ sepnul jsem ruce do stříšky a uklonil se.

Gopal naznačil odpověď a unaveně koukal skrze mě. Byl ještě o něco scvrklejší, než mi připadal zdálky, a podle očekávání nehovořil anglicky. Aniž by o tom ale věděl, měl tento starý gentleman to štěstí, že stál hned vedle tlumočníka. „Gopal pochází odsud a ukáže nám zkratku. Říkal mi, ať jdeme za ním,“ vysvětloval mi táta.

„Nezlob se, ale já bych šel raději po značce,“ odporoval jsem opatrně.

Otec se však nedal: „Takže mi chceš tvrdit, že Gopal nezná údolí, kde strávil celý život?“

To jsem rozhodně tvrdit nechtěl, ale pár zkušeností s nepálskými vesničany už jsem měl. „Oni ti místní lidi mají úplně jiný vnímání času než my,“ snažil jsem se vysvětlit. „Klidně tě povedou dvě hodiny lesem jenom proto, aby ti ukázali svůj dům.“

Táta ale nemínil v naší konverzaci pokračovat. Vykročil vedle Gopala po visutém mostě přesně na opačnou stranu řeky, než nás vedlo značení.